

Årsberetning 2025

*Kommunikationscenter Region Syddanmark (KRS),
tidligere Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi (CKV)*

Indhold

Forord v/vicedirektør Peter Dalsgaard Karlsen	1
Indledning	3
Kontaktoplysninger	4
Kommunikationscenter Region Syddanmark	5
Afdelingerne	7
Rehabilitering	9
Nye tiltag for børn og unge på Fyn og i Kolding	11
Kognitiv rehabilitering	13
Afasi – når ordene forsvinder	15
AI(FASI) – et tværregionalt samarbejde om en avatar	16
Betjening ved nedsat mobilitet	17
Ordforslag og AI ved skriftsproglige vanskeligheder	19
Hjernerystelse	21
Nedsat hørelse hos erhvervsaktive	22
Døvblindhed	23
Videre på vej... efter KRS	24
Low vision and rehabilitation	25
Prøvehandling Langeland	26
Ankestyrelsens afgørelser om hjælpemidler	27
Legeteket	29
Kompetenceløft og vidensarbejde	31
Ny vedtægt og ny bestyrelse for Kommunikationscenter Region Syddanmark	32

Forord v/vicedirektør Peter Dalsgaard Karlsen

Kommunikationscenter Region Syddanmark har fokus på styrkelse af samarbejdet med kommunerne og de regionale sociale tilbud

Fra 1. marts 2026 justeres organiseringen på det regionale socialområde. Den nye organisering medfører nedlæggelse af Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi, CKV. Regionens kommunikationsopgaver vedrørende specialiseret undervisning og rådgivning for personer med tale-, høre- og synsbegrænsninger ligger herefter i ”**Kommunikationscenter Region Syddanmark**”, KRS.

Med organisationsjusteringerne rykker Kommunikationscentret tættere sammen med socialområdets stab, Drift og Udvikling. Derved skabes mulighed for en yderligere professionalisering af kommune- og VISO-samarbejdet. Ved i højere grad at sætte ressourcer og kompetencer fra konsulenterne i de to enheder i spil på tværs af socialområdet, kan de bidrage til at udvikle hele organisationen og skabe individuelle tilbud til borgerne.

Kommunerne oplever i disse år markante økonomiske udfordringer på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Udfordringerne presser i stigende grad kommunernes samlede økonomi og mulighed for at prioritere øvrige velfærdsområder.

Region Syddanmark har som en offentlig aktør på det specialiserede social- og specialundervisningsområde et ansvar for at bidrage til god økonomistyring på området. Det indebærer, at vi internt på Region Syddanmarks socialområde kontinuerligt arbejder på at sikre en økonomisk robust organisation med økonomisk råderum til investeringer og udvikling. Samtidig betyder det også, at vi vil sætte fokus på at styrke samarbejdet med kommunerne med henblik på at bidrage til at udvikle det samlede specialiserede socialområde indenfor de økonomiske rammer.

Vi kan ikke sikre et økonomisk bæredygtigt socialområde alene ved fokus på stram økonomistyring. Det vil også kræve, at vi i samarbejde med kommunerne går nye veje. Derfor har vi i Region Syddanmark formuleret **seks løfter i forhold til den økonomiske dagsorden** på det specialiserede social- og specialundervisningsområde:

- Vi vil det forpligtende samarbejde
- Vi bidrager til at udvikle det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet

- Vi har sammen med kommunerne et fælles ansvar for at overholde de økonomiske rammer
- Vi styrker det interne samarbejde med henblik på at sikre en stærk og robust økonomi på det regionale socialområde
- Vi udviser mod til løbende at effektivisere og prioritere
- Vi sikrer økonomisk råderum til fremtidige udfordringer og prioriteringer

I KRS bærer vi løfterne med os ud på de traditionelle halvårlige kommunemøder, men også i 2026 særligt i forhold til:

Ny fælles prøvehandling om fleksibel anvendelse af vores kompetencer: Flexibelt Samarbejde mellem Langeland Kommune og KRS: I 2026 kan KRS' konsulenter inden for den samlede aftalte økonomiske ramme bruges mere fleksibelt så ydelserne i højere grad skræddersys til Langeland Kommunes aktuelle og nye behov.

Fokus på dokumentationspraksis og service-niveau: I samarbejde med flere af vores abonnementskommuner arbejder KRS i 2026 på at skabe større gennemsigtighed i, hvilke ydelser borgerne modtager. Samtidig fokuserer vi på at sikre, at borgerne får det nødvendige og tilstrækkelige serviceniveau, og at vores arbejdsgange er smidige og fleksible, så vi både reducerer unødigt ventetid for borgerne og minimerer den administrative arbejdsbyrde.

Med afsæt i Sundhedsstyrelsens afdækning af **hjernerystelsesområdet** lander der i 2026 en spændende opgave i KRS. I tæt samarbejde med landets øvrige regionale kommunikationscentre og sundhedsområdet skal vi udvikle og etablere specialiserede tværfaglige forløb for mennesker med komplekse og langvarige symptomer efter hjernerystelse. KRS har allerede et tilbud til målgruppen, og ser frem til en længe ventet harmoniseret organisering af området, så personer med svære følger efter hjernerystelse kan få et specialiseret tilbud.

Bestyrelsen for KRS får i 2026 nye medlemmer. Det er altid spændende med nye samarbejder, og vi ser derfor frem til sammen med den nye bestyrelse at sætte retningen for KRS.

Endelig – og ikke mindst – glæder vi os i KRS til den fortsatte dialog med vores samarbejdskommuner om de nye spændende muligheder, der ligger foran os i de kommende år.

*Forord af vicedirektør
på socialområdet:
Peter Dalsgaard Karlsen*

Indledning

Traditionen tro udgiver Kommunikationscenter Region Syddanmark – KRS (tidligere: Center for Kommunikation og Velværdsteknologi, CKV) en årsberetning, der giver et indblik i nogle af de mange aktiviteter, som sidste år bød på. Centret fungerer som kommunernes forlængede arm og leverer blandt andet ydelser under Lov om specialundervisning for voksne.

Det er en fornøjelse at se tilbage på året der gik, men ikke let. For der er så meget vi gerne vil fortælle om. Kommunikationscentret er et højt specialiseret, matrikelløst tilbud og medarbejderne er hver uge på arbejde rundt om i kommunerne, hvor de leverer en bred vifte af ydelser inden for tale, høre og syn.

Vi har en ambition om fremadrettet at kunne levere mere detaljerede data om, hvor mange vi har hjulpet igennem i hver enkelt kommune. Det tegner således lige nu til at et nyt IT system står klar, når vi rammer 2027.

God læselyst og på gensyn,

Mette Wiese Nygaard og Nanette Borges
afdelingslederne

Kommunikationscenter Region Syddanmark (KRS)

Kontaktoplysninger

Heden 11
5000 Odense C

CVR nr.: 29190909
EAN nr.: 5798002567939

[Sikker e-mail:](#)

KRSkontakt@rsyd.dk

Telefon: 99 44 34 00
Telefontid: mandag - fredag kl. 9.00 - 12.00

Åbningstid: Mandag - torsdag kl. 8.00 -15.00
Åbningstid: Fredag kl. 8.00 - 13.00

Hjemmeside: krs.rsyd.dk

Kommunikationscenter Region Syddanmark

Kommunikationscenter Region Syddanmark (KRS) tilbyder specialundervisning, specialpædagogisk bistand og specialrådgivning til borgere med funktionsevnenedsættelser inden for tale-, høre-, syns- og mobilitetsområdet samt inden for det kommunikationsteknologiske (IKT).

Målgrupper og ydelser

Målgruppen omfatter børn, unge, voksne og ældre, deres pårørende og relevante fagpersoner i kommunerne.

KRS' ydelser har hjemmel i forskellig lovgivning:

- Lov om specialundervisning for voksne
- Lov om folkeskolen
- Lov om social service
- Sundhedsloven
- Samt andre relevante uddannelses- og beskæftigelseslove.

De individuelt tilpassede ydelser inkluderer typisk:

- Udredning
- Specialrådgivning/vejledning
- Kompenserende specialundervisning
- Hjælpemiddelafprøvning (med instruktion/undervisning)
- Evaluering

Som højt specialiseret kommunikationscenter dækker KRS en række komplekse, højt specialiserede og sjældne ydelser til personer med alvorlige handicap som følge af sansetab: kommunikationsvanskeligheder og hjerneskade. Ydelserne leveres primært til kommunerne som abonnementsydelser. Der ses dog en tendens til, at ydelser også aftales individuelt og leveres ikke blot på Fyn. Også på Sjælland og

i Jylland efterspørges KRS' kompetencer.

KRS er kommunernes forlængede arm, når der er brug for en højt specialiserede indsats. Vi leverer inden for vores kompetenceområde det, som kommunerne efterspørger, og lovgivningen giver mulighed for at levere. Målet er trivsel, aktivitet og deltagelse i eget liv, så flest mulig klarer sig selv med et minimum af støtte fra det offentlige - på trods af nedsat kommunikation og funktionsnedsættelser.

Samarbejdspartnere

KRS arbejder tæt sammen med en bred vifte af aktører for at tilbyde helhedsorienterede løsninger og højt specialiserede ydelser til borgere med funktionsnedsættelser. Medarbejdere fra KRS er således knyttet til OUH, Svendborg og Kolding Sygehuse for at kunne yde den nyeste og mest specialiserede behandling og støtte til borgere med tale - og høreproblemer. Derudover deles viden og sikres kvalitetsudvikling gennem partnerskaber med landets øvrige kommunikationscentre og VISO KaS leverandører, ofte i regi af Danske Tale, Høre og Synsinstitutioner (DTHS).

VISO står for Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation og KaS står for Koordination af Specialrådgivning, begge under Social- og Boligstyrelsen. Denne rådgivning betales af Social- og boligstyrelsen.

At være VISO-leverandør indebærer, at KRS tilbyder specialrådgivning til borgere, pårørende og fagpersoner over hele landet, når lokale og regionale ressourcer ikke er tilstrækkelige til at løse komplekse problemstillinger inden for kommunikation, funktionsevnenedsættelser og hjælpemidler. Gennem VISO sikres, at borgere med sjældne eller komplekse funktionsnedsættelser får adgang til den nyeste viden og ekspertise.

KRS har også et tæt samarbejde med Syddansk Universitet, UCL og UC-SYD, hvor centret medvirker i forbindelse med undervisning, praktikophold,

vejledning og censur. KRS samarbejder med private aktører, øjenlæger, øre-næse-hals-læger og optikere, der bidrager i konkrete behandlingsforløb. Handicaporganisationer involveres aktivt for at sikre brugernes perspektiv i KRS arbejde og er repræsenteret i KRS bestyrelse.

KRS' bestyrelse består således af repræsentanter fra kommunerne, regionen, handicaporganisationer, Syddansk Universitet og KRS' medarbejdere. Dette setup giver KRS' stærke organisatoriske ramme, som understøtter tværfaglighed og sikrer høj kvalitet i centrets tilbud.

Afdelingerne

Syn

Synsrådgivningen tilbyder støtte og vejledning til børn, unge, voksne og ældre med nedsat synsfunktion, deres pårørende og relevante fagpersoner. Målgruppen er diagnosticeret med en varig øjensygdom og en synsrest på 6/18 eller derunder. Er synsfeltet påvirket, kontrastsynet alvorligt nedsat, eller er der et forhøjet forstørrelsesbehov, kan det funktionelle syn samlet set være nedsat i en grad, så man er med i målgruppen.

Synskonsulenter, svagsynsoptikere og IT-konsulenter leverer en vifte af ydelser med afsæt i både praktiske og sociale behov, selvstændighed og livskvalitet. Konsulenterne har specialiseret sig i ydelser til forskellige målgrupper. Tilbuddet omfatter blandt andet rådgivning og støtte til småbørnsfamilier, skoler, arbejdspladser, støttepersoner og ældres pårørende. Generel rådgivning om at klare dagens praktiske gøremål, anvende optik, IT, lys og blænding og at kommunikere er gennemgående temaer. Undervisningsforløb, forslag til belysning, synshjælpemidler og teknologiske løsninger hjemme, i skolen og på arbejdspladsen medvirker til, at man kan klare sig selv. Der tilbydes træning i praktiske færdigheder og samarbejdes med fagfolk for at sikre en helhedsorienteret indsats, der favner sociale, psykologiske og praktiske udfordringer ved synstab.

Høre

Hørerådgivningen tilbyder støtte og vejledning til unge og voksne over 18 år, samt til unge, der har afsluttet grundskolen, og som har nedsat hørelse eller oplever hørelserelaterede udfordringer. Målet er at hjælpe med løsninger, der kan forbedre en hverdag med hørenedsættelse.

Høreproblemer kan have stor indflydelse på sociale relationer, arbejdsliv, uddannelse og fritid. Mange hørehæmmede – samt deres pårørende – oplever træthed, isolation, misforståelser og nedsat trivsel som følge af høreudfordringer. Hørerådgivningen tager højde for disse konsekvenser og tilbyder en individuel og helhedsorienteret

indsats, som både fokuserer på praktiske løsninger og sociale aspekter.

Tilbuddet omfatter vejledning omkring hørelserelaterede hjælpemidler, når et høreapparat ikke er tilstrækkeligt. Vi vejleder i kommunikationsstrategier og tilpasning af daglige aktiviteter. Vi arbejder med højt specialiserede målgrupper, herunder Menières sygdom, Tinnitusramte og personer med Cochlear Implant (CI). Der arbejdes med at øge livsglæden ved at styrke evnen til at klare de udfordringer, der ofte følger med nedsat hørelse - nemlig følelsen af isolation.

Tale

Taleafdelingen tilbyder højt specialiserede indsatser til børn, unge og voksne med kommunikationsvanskeligheder. Tilbuddene henvender sig både til personer, der oplever udfordringer med tale, sprog, stemme og stammen, samt til fagpersoner, pårørende og samarbejdspartnere, der er en del af borgerens hverdag.

Viften af specialiserede opgaver spænder fra børn der stammer, voksne med alvorlige stemmevanskeligheder og genoptræning efter strubekræft. Taleafdelingen tilbyder logopædisk udredning og undervisning, som kan foregå individuelt eller i grupper, afhængigt af personens behov og mål. Indsatserne er baseret på en individuel tilgang, hvor løsninger tilrettelægges i tæt dialog, for at sikre, at rådgivningen kan medvirke til at skabe forbedringer i hverdagen.

Taleafdelingen tilpasser støtten til den enkelte og tilbyder også rådgivning til pårørende, så de kan forstå og støtte borgeren bedst muligt.

IKT- og Mobilitetsafdelingen

IKT- og Mobilitetsafdelingen tilbyder en bred vifte af ydelser og specialrådgivning til personer, der ikke kan kommunikere med tale samt personer med alvorlige lidelser i bevægeapparatet. En stor del af målgruppen har funktionsnedsættelser, som skyldes hjerneskade og andre neurologiske lidelser.

Afdelingen arbejder med alternativ supplerende kommunikation (ASK) og IT og Kommunikations-teknologi (IKT) til svært handicappede mennesker. Alle konsulenterne har fokus på, at hjælpemidlet skal bidrage til forbedret livskvalitet, aktivitet og deltagelse.

Afdelingen tilbyder også individuelle løsninger indenfor vanskeligheder med skriftsprog samt mobilitetshjælpemidler, børnehjælpemidler, boligindretning, handicapegnet byggeri og valg/indretning af bil. Derudover tilbydes siddestillings-analyser, tryksårsforebyggelse, hjælpemidler til skole, uddannelse og arbejde samt løft og forflyt-ningsløsninger.

Legeteket

Legeteket er et tilbud til børn 0 – 7 år med særlige behov og hjælp til trivsel, udvikling og læring. Tilbuddet henvender sig til forældre og fagpersoner, som ønsker viden, inspiration og støtte i arbejdet med at fremme barnets udvikling gennem leg og læring.

Forældre modtager konkret inspiration til brug af materialer, spil, pædagogisk legetøj og motoriske redskaber, der understøtter deres barns udvikling. Legeteket giver adgang til en imponerende samling af materialer, som forældre, hvis barn er tilknyttet Legeteket, kan låne med hjem og anvende i det daglige.

Fagpersoner, der arbejder med børn med særlige behov, henter sparring og idéudveksling om materialer, pædagogiske metoder og didaktik til børn med fysiske og kognitive udfordringer. Materialerne udlånes til institutionen og altid med afsæt i barnets aktuelle behov og udviklingsmål.

Legeteket bygger på en forståelse af, at børn gennem leg opdager og lærer om sig selv og verden. Målet er gennem leg at styrke barnets mestringsniveau og evne til at udvikle sprog og tackle udfordringer. Legeteket sigter derfor mod at skabe rammer, der inviterer til nysgerrighed og læring gennem kreative og praktiske aktiviteter.

Rehabilitering

Rehabiliteringsparadigmet hos KRS hviler på et vidensbaseret og helhedsorienteret menneskesyn, hvor nøglebegreber som værdighed, respekt og medindflydelse står centralt. Den faglige tilgang følger internationale principper for rehabilitering, fx WHO's definition i ICF-modellen (International Classification of Functioning, Disability and Health), der understreger betydningen af funktions-evne, personlig kontekst og miljøfaktorer.

Målet er at skabe forudsætninger for et aktivt og selvbestemt liv, med den enkeltes styrker og ressourcer i fokus. Rehabilitering hos KRS skal give den enkelte og de pårørende praktiske og mentale redskaber til at håndtere de udfordringer, som kommunikationsnedsættelse medfører. Med fokus på faglighed, tværfaglig koordinering og avanceret kommunikationsteknologi arbejder KRS målrettet på at levere bæredygtig og person-centreret rehabilitering, der gør en målbar forskel for den enkelte.

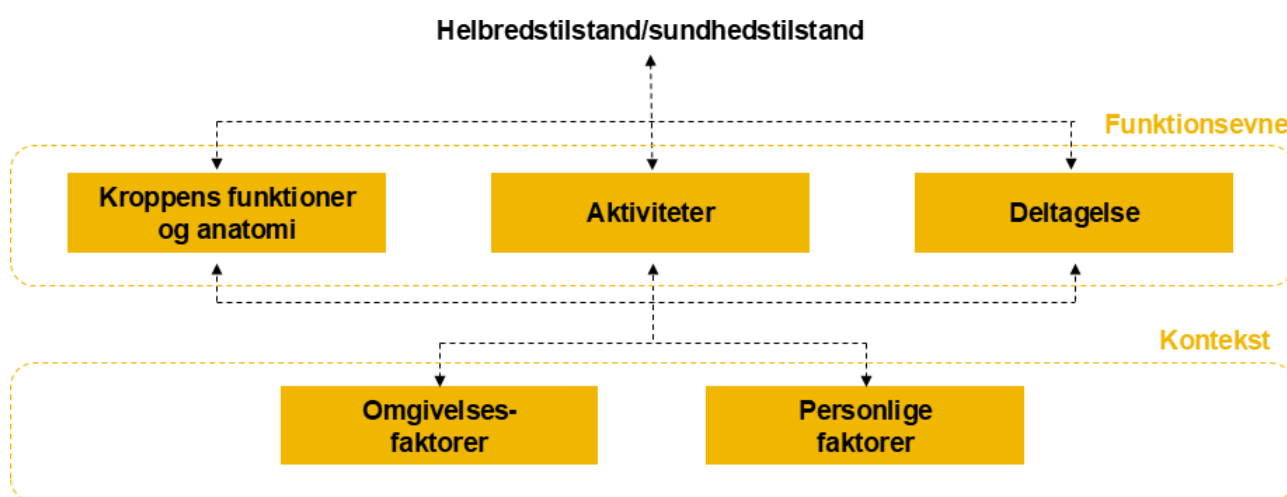
Grundprincipper i rehabiliteringsparadigmet:

Helhedsorienteret tilgang

KRS' rehabilitering tager afsæt i princippet om, at den enkeltes funktionsnedsættelse ikke kan ses isoleret fra vedkommendes livssituation. Rehabilitering handler både om at afhjælpe tabte funktioner og styrke livskvalitet og deltagelse på områder som sociale relationer, skolegang og arbejde. Indsatsen tilrettelægges med en bio-psyko-social tilgang, hvor der fokuseres på både fysiske, emotionelle og sociale dimensioner i hverdagen.

Borgeren i centrum

Rehabilitering på KRS er et samarbejde, hvor den enkeltes perspektiver, ønsker og ressourcer styrer processens retning. Dialogbaseret arbejde er en grundsten. Borgeren er den aktive beslutningstager, hvilket også inkluderer vejledning om realistiske mål og opfølgning på trænings- og udviklingsprocesser.

Figur: International klassifikationsevne, funktionsevnenedsættelse og helbredstilstand (ICF)

Tværfaglighed og samarbejde

Et afgørende kendetegn er den tværfaglige indsats, hvor forskellige faglige perspektiver og faggrupper bidrager med deres ekspertise for at sikre en helhedsorienteret og effektiv indsats. Tværfagligheden sikrer at rehabiliteringsforløbet er holistisk og fleksibelt og at forskellige elementer i den enkeltes livssituation er tilgodeset. Samt ved samarbejde og koordinering med pårørende og relevante fagpersoner.

Teknologi som støtte

Kommunikationsteknologi indgår som en innovativ og integreret del af det rehabiliteringsarbejde på KRS. Teknologi kan være den nøglekomponent, der gør det muligt for den enkelte at blive mere selvhjulpne og deltage i hverdagens aktiviteter. Medarbejderne ved KRS arbejder med systematisk vurdering af, om teknologiske løsninger kan anvendes og rådgiver om de bedste og billigste løsninger inden for feltet. Langt de fleste hjælpemidler tilpasses individuelt med fokus på at teknologien virker som ønsket og bidrager til et aktivt og værdigt liv.

Job- og samfundsmæssig inclusion

Rehabilitering bidrager til den enkeltes deltagelse, inklusion og meningsfulde aktiviteter. Dette arbejde omfatter støtte til erhvervsaktive med funktionsnedsættelser, der med hjælp af teknologiske hjælpemidler, nye strategier og i samarbejde med arbejdsgiver, jobcenter eller uddannelsesinstitution fastholder eller genvinder beskæftigelse. Samfundsmæssig inklusion omfatter også fritidsaktiviteter og relevante netværk lokalt. Rehabiliteringsindsatsen understøtter at den enkelte i videst muligt kan leve sit liv som aktiv medborger uden unødvendige begrænsninger.

Kilder til rehabilitering

- *International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF), WHO, 2001*
- *Hvidbog om rehabilitering, 1. udgave. Rehabiliteringsforum Danmark, Aarhus. 2022*
- *Evidensbaserede standarder, både de fagfaglige inden for tale, høre, syn og ASK/IKT*
- *God praksis for sprog og begreber: DTHS (Danske Tale-Høre-Synsinstitutioner)*
- *God praksis vejledninger tale, høre, syn og IKT (DTHS)*
- *Fagspecifikke og evidente metoder og tilgange i arbejdet med børn og voksne.*
- *Forløbsbeskrivelser, flere år, Social og Boligstyrelsen*

Nye tiltag for børn og unge på Fyn og i Kolding

2025 har budt på flere nye tiltag til børn og unge i KRS's abonnementskommuner. Her præsenterer vi nogle af dem.

Den nye børneenhed

Som noget nyt har vi samlet alle specialister, som arbejder med børn og unge 0-17 år i en ny børneenhed. Det er en samling dedikerede medarbejdere, der til daglig arbejder i Synsrådgivningen, Taleafdelingen, IKT og ASK teamet, i Mobilitet og i Legeteket. Den nye børneenhed skal dels styrke det tværfaglige samarbejde og dels fokusere på de mange ting, som er fælles og går på tværs af afdelingerne: Samarbejdet med forældre og fagpersoner. Det nye Børnesyn. Børn med komplekse og multiple funktionsnedsættelser. Barnets Lov. At arbejde med trivsel, udvikling og læring.

Med i gruppen er også en repræsentant for Hørerådgivningen Børn og Unge i Fredericia. Hørerådgivningen Børn og Unge er det nationale gratis tilbud til kommuner med børn og unge med hørenedsættelse og behov for supplerende kommunikation og støtte til at leve med nedsat hørelse. Tilbuddet er en del af ViSO KaS finansieret af Social- og boligstyrelsen.

Den nye børneenhed udgør 14 dedikerede og meget erfarne specialister, der glæder sig til at videreudvikle samarbejdet med kommunerne om de vigtigste borgere af dem alle; nemlig børnene og de unge. Målet er at vi i årene fremover bliver endnu bedre til at hjælpe og målrette tilbuddene til børn og unge uanset om det er derhjemme, i dagtilbud, på skoler, i uddannelse eller i fritiden, der er behov for støtte.

Punktskrift på Fyn og Sjælland

Fyn og Kolding kommuner oplever i disse år en stor stigning i antallet af børn og unge, der skal lære punktskrift. Særligt i Kolding Kommune er andelen af kommende punktskriftbrugere ekstraordinær høj, efter mange år uden en eneste elev til at skrive og læse de små ophøjede prikker på papir og tastatur.

Undervisning i de blindes skriftsprog er en højt specialiseret form for specialundervisning og målgruppen er ikke stor. Vi er derfor glade og stolte over, at synskonsulent Dorte Larsen – tidligere Synscenter Refsnæs - i dag er en del af børneteamet i Synsrådgivningen. Hun tilbyder nemlig undervisning i punktskrift til alle blinde førskole-

børn og skoleelever i henhold til Folkeskolelovens paragraffer om specialundervisning. Eleverne skal både lære punktskrift og som alle andre lære at læse, skrive og regne. Punktskrift består af førpunkt for de helt små, begynderpunkt og punkt som fortsat praksis.

Enkelte senblevne blinde voksne lærer sig også punktskrift, så de kan læse og skrive tekster som før.

Antallet af lærere, der kan undervise i punktskrift i Danmark, er desværre på et lavpunkt, mens behovet for undervisning er uændret. Derfor kører Dorte ofte til Sjællandske kommuner, hvor hun bliver købt ind til at undervise elever i det skriftsprog, som skal følge dem hele livet og sætte dem i stand til at læse, skrive, regne og navigere digitalt på platforme og offentlige hjemmesider.

Legetekets Skoleafdeling

Det er nu muligt for skoler at tegne abonnement i Legetekets Skoleafdeling. Tilbuddet er for alle skoler på Fyn.

Legeteket

Legeteket består af en meget stor samling af udviklingsorienterede læringsmaterialer og pædagogiske spil. Materialerne anvendes til det pædagogiske arbejde med kommunikation, sprog, kognition og begrebstilegnelse, koncentration, samspil, social forståelse og afkodning samt den fin- og grovmotoriske udvikling i alderen 0-7 år. Et udlån følges altid med en vejledende samtale om pædagogik, didaktik, mål og metoder. Legeteket er et gedigent arbejdsredskab for mange fagprofessionelle på Fyn.

Sanseteket

KRS råder desuden over en stor sanseafdeling, hvor det er muligt let at afdække en elevs behov for et sansepåvirkende produkt. De sansepåvirkende produkter kan give ro, skærpe opmærksomhed og øge evnen til at være i et læringsfællesskab. Der aftales forløb, som tidsmæssigt er nok til at vurdere en effekt – og nogle gange, i

sig selv, også nok til at skabe en ro og stabilisering, som kan være nødvendig for at kunne indgå i læringsfællesskaber. Målet er at flere elever kan være med i læringsfællesskaber.

Kurser

Legeteket skaber kurser med eksterne undervisere. Alle kurserne er inspireret af de temaer, som "fylder" i samtalerne i Legeteket. Det er blandt andet emner som fysisk uro, manglende opmærksomhed, koncentration og det at være i læringssammenhænge og sociale fællesskaber. Kurserne er velbesøgte og varetages af nogle af landets dygtigste inden for deres felt.

Sproggrupper lokalt på Langeland

KRS' logopædiske tilbud til børn på Langeland har to fokusområder: Børn, der stammer, og børn med sproglige vanskeligheder.

Førskolebørn, der stammer, udredes i institutionen på individuel basis, ligesom forældre og pædagogisk personale vejledes løbende. Skolebørn, der stammer, tilbydes dels individuelle samtaler på skolen og dels stammegrupper, der foregår i Odense. Dertil tilbydes oplæg i elevens klasse og vejledning af skolepersonale og forældre.

Førskolebørn med sproglige vanskeligheder tilbydes et intensivt undervisningsforløb. Også her er et udpræget fokus på at tilbuddet foregår i barnets lokalmiljø, hvor undervisningen i videst muligt omfang tilrettelægges efter den enkeltes specifikke behov. Der er et tæt samarbejde med forældrene undervejs i forløbet samt fokus på overførsel til barnets dagligdag efter endt forløb. Der opleves god effekt af forløbet, hvor børnene og deres omgivelser får større viden om de sproglige vanskeligheder samt måder at understøtte disse vanskeligheder på. Siden efteråret 2024 er undervisningsforløbet rykket til en lokation på Langeland ud fra nærhedsprincippet.

Ovenstående tilbud revurderes løbende i tæt dialog med det lokale PPR.

Kognitiv rehabilitering

Kognitiv rehabilitering handler om at genoprette eller kompensere for væsentlige funktioner, der er påvirket af en hjerneskade. På KRS tager vi udgangspunkt i den enkeltes specifikke udfordringer og tilpasser forløb, der enten kan hjælpe med at genvinde færdigheder eller udvikle strategier til at kompensere for funktionsnedsættelserne. Det kan være problemer med syn, hørelse, tale, sprog, læsning, hukommelse og overblik.

De kognitive udfordringer efter hjerneskade

Hjerneskade kan medføre en række kognitive vanskeligheder, som kan påvirke:

- Hukommelsen, både kort- og langtidshukommelse
- Koncentrationen, opmærksomheden og evnen til at behandle og forstå information
- Planlægningsevnen og problemløsningen
- Eksekutive funktioner som organisering, beslutningstagning og at tage initiativ
- Sproglige funktioner

Desuden hjernebetinget synsnedsættelse, nedsat hørelse og andre hjernebetingede funktionsnedsættelser, som ikke uddybes her.

KRS' indsatsområder

KRS arbejder med kognitiv rehabilitering ud fra en helhedsorienteret tilgang, hvor både undervisning, værktøjer og støtte udvælges og tilpasses den enkeltes behov:

Udredning

KRS bruger forskellige udredningsværktøjer til at vurdere borgerens kognitive funktioner, fx tests for hukommelse, opmærksomhed og eksekutive evner. Screeningen danner grundlag for indsatsen og hjælper med at fokusere rehabiliteringen på de mest relevante områder.

Undervisning i de kognitive funktioner

Undervisningen kan foregå individuelt eller i grupper og omfatter blandt andet:

- Hukommelse: Undervisning i brug af hukommelsesværktøjer
- Opmærksomhed: Teknikker til bedre fokus og styring af distraktioner
- Problemløsning og planlægning: Arbejde med struktur og trin-for-trin strategier

Kompenserende strategier

Når nogle kognitive funktioner ikke kan genvindes, tilbyder KRS hjælp til at udvikle kompenserende strategier fx:

- Brug af teknikker til at fokusere, huske, acceptere, prioritere og planlægge
- Øve enkle handlinger og faste rutiner, der letter hverdagen

Teknologisk støtte

KRS er specialiseret i teknologi som en støtte i hverdagen. Konsulenterne rådgiver om digitale løsninger, som kan understøtte kognitive funktioner:

- Apps til struktur, kalenderstyring og hukommelse, fx visuel teknologi eller tale
- Elektroniske kommunikationsværktøjer, der kan hjælpe med daglige opgaver
- Virtuelle træningsplatforme, som simulerer hverdagssituationer for at styrke praktiske færdigheder

Tværfaglig rehabilitering

For at give den enkelte de bedste forudsætninger for rehabilitering har vi mulighed for at inddrage forskellige fagpersoner som ergoterapeuter, logopæder, synskonsulenter og neurooptometriste. Dette sikrer en helhedsorienteret indsats.

Psykosocial støtte

Kognitive udfordringer kan føre til frustration, manglende selvtillid og problemer med at tilpasse sig livet efter en hjerneskade. Som en del af rehabiliteringsindsatsen tilbyder KRS undervisning i energiforvaltning samt rådgivning og vejledning til at genfinde en balanceret hverdag.

Hverdagsorienteret tilgang

Undervisningen på KRS tager udgangspunkt i den enkeltes hverdag. Det kan være planlægning af en indkøbstur, organisering af ugens aktiviteter eller andre praktiske opgaver, der kan gøres lettere og mere praktisk. At tage udgangspunkt i hverdagen og træne kognitive gør rehabiliteringen relevant og effektiv. .

Tilbud til pårørende

KRS lægger stor vægt på at inddrage familien i rehabiliteringen. Derfor tilbydes vejledning og undervisning, så pårørende og andre støttepersoner kan bidrage og støtte personer med kognitive udfordringer bedst muligt. Familierne spiller ofte en nøglerolle og KRS fokuserer på at give dem de nødvendige redskaber.

Afasi – når ordene forsvinder

Når man lider af afasi, kan selv de mest basale kommunikationsopgaver, at tale, skrive og læse, være rigtig svære at udføre.

Personer, der er ramt af afasi efter en blodprop, en hjerneblødning eller et hovedtraume, oplever desværre ofte, at de kommunikative vanskeligheder fører til isolation og ensomhed. Familie, venner og netværk omkring den afasiramte rammes også hårdt, for hvordan kan man kommunikere med en, der ikke kan finde sine ord frem?

Der mange misforståelser omkring det ikke at kunne kommunikere. Mange tror således, at den ramte har mistet noget af sin intelligens, og mange ramte føler sig fanget i deres eget hoved, for de ved udmærket, hvad de gerne vil sige, det kommer bare ikke ud!

I KRS' taleafdeling og tværfaglige hjerneskade-team møder vi mange familier og personer, der er i krise og sorg, netop på grund af afasi, og vi ser deres behov. Vi tilbyder en række tiltag i form af

undervisning, kurser, støttegrupper og meget andet, for at hjælpe de berørte med at overkomme udfordringerne. Og selvom der ofte er god effekt af undervisningen, lever mange med kronisk afasi i en eller anden grad resten af deres liv.

Specialiseret audiologopædisk undervisning til personer, der har fået en hjerneskade gives efter I oven om specialundervisning for voksne. Denne lovgivning angiver ingen retningslinjer ift. hvor længe man må vente på undervisningen og aner ikke behovet for livslange indsatser til personer med afasi og lignende alvorlige kommunikative vanskeligheder. De specialiserede audiologopæder ved KRS oplever ofte, at de afasiramte og deres familie kontinuerligt og tilbagevendende har behov for audiologopædisk bistand.

KRS følger derfor Audiologopædisk forenings borgerforslag om bedre national rehabilitering, livslang træning og større opmærksomhed omkring problemet.

AI(FASI) – et tværregionalt samarbejde om en avatar

Audiologopæd Signe Lien fra KRS' taleafdeling er med i et spændende projekt, der har til formål at hjælpe afasiramte og deres pårørende.

Hvad er afasi?

Afasi er alle de udfordringer med sproget, som man kan være uheldig at få, efter en skade i hjernen. Afasi kan opstå pludseligt efter en blodprop, hjerneblødning eller en hjernesvulst. Man kan have problemer både med at tale, finde de rigtige ord, skelne mellem ord, forstå hvad andre siger og med at læse og skrive.

Alle ovenstående vanskeligheder skaber store udfordringer i kommunikationen med andre. Og der er en reel risiko for, at afasiramte føler sig isolerede og misforståede. Pårørende til de ramte kan også opleve et stort tab, når kommunikationen bryder sammen, og det bliver svært at vide, hvad den anden tænker, føler, ønsker og vil.

Hvad kan AI(FASI) hjælpe de ramte og deres pårørende med?

AI(FASI) er et tværregionalt samarbejdsprojekt mellem Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Hovedstaden. Ideen er, at ramte og pårørende kan bruge avataren til at få svar på ofte stillede spørgsmål i alle faser af et rehabiliterende forløb. Med forløb menes både når skaden lige er sket, den rehabiliterende indsats, og når den ramte hjemme skal vedligeholde sin kommunikationsevne med de værktøjer, de fik med fra rehabiliteringen.

Avataren vil understøtte både ramte og pårørende i overgangsfaserne mellem de forskellige dele af et rehabiliterende forløb, og den vil samtidig sikre, at al viden kan findes over hele landet. Dette betyder, at alle får lige muligheder, og at misforståelser og uens kommunikation undgås. Kort sagt har man adgang til den nyeste viden om afasi, rehabilitering og hjælpemidler, uanset hvor man bor eller på hvilket tidspunkt af døgnet, man ønsker et svar.

Avataren henter sine svar i en vidensbase, hvor alle informationer kommer fra audiologopæder og forskere, der står inde for materialets gyldighed. Man kan som bruger således trygt regne med de informationer (svar), man får fra avataren. Vi er stolte over at kunne bidrage til dette spændende arbejde og ser frem til det, helt sikkert, flotte resultat.

Hvad er en avartar?

En avartar er en digital repræsentation af en ekspert, som kan kommunikere med brugerne, besvare spørge og hjælpe dem videre. Oprindeligt var en avatar en guddommelig skikkelse i hinduismen, der i en fysisk form steg ned på Jorden til menneskene.

Betjening ved nedsat mobilitet

Mennesker, der lever med sygdomme som fx ALS, multipel sclerose, muskelsvind, essentiel tremor eller cerebral parese, oplever ofte at der er en stor udfordring eller helt umuligt at betjene en computer, tablet eller mobiltelefon. Det kan skyldes nedsat eller manglende funktion i hænder/fingre eller hel/delvis tab af talens brug.

IKT-konsulenterne på KRS har stort kendskab til hjælpemidler/teknologier, som kan kompensere for den nedsatte funktionsevne og dermed gøre en konkret forskel for personer med alvorlige fysiske funktionsnedsættelser. Op-gaverne varetages af ergoterapeut, fysioterapeut, audiologopæd og IT-tekniker.

I en del tilfælde må vi sammen afprøve flere løsninger før vi ved, om et kommunikationshjælpemiddel kan betjenes af dem ramte. Uanset om det drejer sig om børn eller voksne, er adgangen til de rigtige hjælpemidler afgørende for at bevare selvstændighed og livskvalitet og vi går gerne en ekstra runde for at være sikker på, at løsningen nu også fungerer godt.

Forløbet

Når en fagperson på KRS modtager en henvisning fra hjemkommunen, indledes med en grundig udredning. Gennem samtale og observation indsamles relevante oplysninger om diagnose og fysiske funktionsevne. Udredningen kan foregå på KRS og/eller i hjemmet, på arbejdspladsen, i institution eller skole mhp. at observere de motoriske og kommunikative udfordringer samt eventuelle eksisterende strategier til at kompensere for begrænsningerne. Målet er at finde løsninger, der gør det muligt igen at kommunikere og anvende sine digitale enheder.

I forbindelse med udredningen afprøves relevante teknologier, som fx kan være specialdesignede

mus, joystick og tastaturer, software som understøtter stemmeskrivning og ordforslag, og tilgængelighedsfunktioner på pc, tablet og mobiltelefon. Avanceret teknologi gør det desuden muligt at styre en computer med øjnene eller ved hjælp af hovedbevægelser. I en del tilfælde vil det være muligt at styre PC og mobil fra en elkørestols joystick.

Fagpersonerne vejleder om, hvilke tiltag der kan understøtte de fysiske og kommunikative evner, og hvordan teknologi kan integreres som et værdifuldt hjælpemiddel, der fremmer aktivitet og deltagelse. De tilbyder rådgivning og instruktion i brug af hjælpemidler, både til den ramte selv og til pårørende, hjælpere og andre relevante personer.

At arbejde tværfagligt er ofte en nødvendighed i arbejdet med disse udfordringer, ligesom det også kan være afgørende at inddrage konsulenter fra hjælpemiddelfirmaer, de kommunale sagsbehandlere eller fagpersoner fra det landsdækkende faglige netværk.

Case essentiel tremor (Essentiel rysten)

En person henvendte sig på grund af, at svære rystelser på hænderne efterhånden gjorde det stort set umuligt at ramme knapper på mobiltelefonen og skrive på computerens tastatur. Efter en uddybende samtale og observation blev følgende afprøvet/iværksat:

Der blev etableret telefonlink på pc'en, hvorved stort set alle funktioner kan betjenes på telefonen vha. stort tastatur og computeren:

- Optimering af autokorrektur og ordforslag på mobilen.
- Stemmeopkald på mobiltelefonen blev aktiveret mhp. berøringsfrit opkald.
- Optimering af stemmekommandoer på mobilen mhp. at lette brug af mobilen generelt.

Et stort tastatur med store taster og skjold blev

koblet til computer. Det nedsatte markant antallet af fejltastninger. En musestabilisator dæmpede markørens bevægelse på computerskærmen.

Sidst men ikke mindst anvendes nu stemmeskrivning i Word og andre tekstbaserede programmer. Det gør det muligt at skrive længere tekster, beskeder mv. uden brug af fingrene.

Det er alt sammen små tiltag, som tilsammen har styrket en aktiv deltagelse i sociale fællesskaber.

Ordforslag og AI ved skriftsproglige vanskeligheder

I IKT-afdelingen tilbyder vi målrettet rådgivning til voksne, der har skriftsproglige udfordringer, som følge af fx dysleksi, neurologiske skader, ADHD, autisme eller andre funktionsnedsættelser. Vores mål er at yde en kvalificeret udredning og vejledning om relevante hjælpemidler, som kan kompensere bedst muligt for udfordringerne og fremme deltagelse i hverdagslivets aktiviteter.

Med fokus på det praktiske i hverdagen undersøger vi sammen, hvilke behov og mål der er centrale – fx evnen til at læse breve, digital post eller bøger, samt skrive beskeder, e-mails eller chatkommunikation. Gennem samtaler og praktiske afprøvninger vurderer vi, hvilke hjælpemidler der fungerer bedst. Vi undersøger sammen, om der er ressourcer til at anvende dem i praksis. Det kræver ofte flere instruktioner og øvelse af nye teknologiske færdigheder og vaner.

De mange arenaer

En vigtig faktor for succes er støtte fra både omgivelserne og nærmiljøet – fx undervisningsinstitution, bosted og pårørende – der kan opmuntre til at bruge hjælpemidlerne, selvom det er langsommeligt og svært. Der er også brug for teknisk assistance til brug af PC, tablet eller smartphone, så implementeringen af hjælpemidler bliver så enkel som muligt.

På KRS tilbyder vi rådgivning inden for bestemmelserne i serviceloven og lov om specialundervisning for voksne. Vi samarbejder også med jobcentrene og beskæftigelsesafdelingerne om at hjælpe folk i arbejde, som har skriftsproglige udfordringer i deres arbejde. Så ydes hjælpen i henhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Vores konsulenter faciliterer afprøvning og følger op i hvert enkelt tilfælde, hvilket sikrer størst mulig succes for både medarbejderen og virksomheden.

Rådgivning om AI løsninger

KRS har traditionelt modtaget mange ansøgninger om ordblindehjælpemidler fra de fynske kommuner. Nu ser vi imidlertid en tendens til færre

sager. Dette kan skyldes, at teknologiske fremskridt skaber nye og mere tilgængelige løsninger. AI-baserede værktøjer gør det muligt at producere nogenlunde korrekt og sammenhængende tekst langt hurtigere end traditionelle ordblindeprogrammer, hvilket potentielt kan ændre fremtiden for skriftsproglig støtte. Dog har de klassiske programmer med ordforslag stadig deres relevans i læringsprocessen, hvor individuel tilpasning og databeskyttelse er vigtige faktorer. I fremtiden kan en kombination af AI og klassiske løsninger muligvis sikre både effektivitet og støtte til personlig læring. Vi følger denne udvikling tæt og ser frem til de AI-integrerede ordblindeværktøjer, der forventes at blive tilgængelige i 2026.

Case: Dysleksi og samtidig mistanke om DLD

En voksen person blev henvist til KRS på baggrund af en ansøgning om ordblindhjælpemidler. Under den indledende samtale kom det frem, at udfordringerne gik ud over de gængse problematikker relateret til ordblindhed (dysleksi) og mistanken blev rettet mod en udviklingsmæssig sprogforstyrrelse (DLD).

Der var markante vanskeligheder med at forstå, bearbejde og huske tekstens indhold. Dette gjaldt mundtlige beskeder, som ofte skulle gentages flere gange eller omformuleres for at blive forstået. Der var også udfordringer med:

- Skriftlig kommunikation, fx grammatiske fejl, ordstillinger, stavefejl og et begrænset ordforråd.
- Misforståelser og kommunikationsbarrierer, der skabte udfordringer i privatliv, sociale relationer og arbejdsmæssige sammenhænge.

Personen havde forsøgt at håndtere disse udfordringer ved at:

- Undgå længere tekster.
- Bryde opgaver ned i mindre dele.
- Gentage eller få omformuleret beskeder for at sikre forståelse.

Visuel støtte og ny udredning

IKT konsulent foreslog visuel støtte som videoer, billeder og tekstkombinationer, der kunne bidrage til en bedre forståelse end blot skriftlige eller mundtlige instruktioner.

På baggrund af en mistanke om den Udviklingsmæssige Sprogforstyrrelse (DLD) kontaktede KRS hjemkommunen for at aftale at iværksætte en nærmere udredning af dette. Resultatet blev et højt specialiseret og kombineret forløb med fokus på både DLD og skriftsproglige vanskeligheder. I tæt samarbejde med en audiologopæd med specialviden indenfor DLD udarbejdede IKT konsulent et individuelt tilpasset forløb, der kunne tilgodese både dysleksi og DLD:

Tilpassede hjælpemidler til skriftsproglige vanskeligheder:

- Et individuelt opsat ordforslagsprogram, som indeholdt:
  - Den mest optimale stemme til oplæsningsfunktion.
  - En tilpasset ordbog.
  - Highlight-funktion til at tydeliggøre tekstens struktur under læsning.
- Brugen af AI-baserede programmer til:
  - Tekstformulering, hvor programmet hjælper med at generere korrekt og grammatisk sammenhængende skrift.
  - Omformulering af eksisterende tekster, så de bliver lettere forståelige for borgeren.

Visuelle strategier og strukturering af information:

- Der blev udformet visuelle støtteværktøjer med diagrammer, piktogrammer, videooplæring i en kombination af tekst og billeder, som sikrer lettere forståelse af kompleks information.

Semantisk træning:

- Der blev arbejdet med ords betydning og kategorisering, for at styrke evnen til at forstå kontekst og ordforbindelser.
- Der blev tilbudt træning i brugen af ord i korrekte sammenhænge for at gøre både mundtlig og skriftlig kommunikation mere præcis og effektiv.

Resultat

Gennem en kombination af teknologiske redskaber, visuelle støtteværktøjer og målrettet træning af sproglige færdigheder er der opnået bedre forudsætninger at være aktiv i både privat- og arbejdsliv.

Hjernerystelse

Pittsburgh

300 danskere er inden for de seneste år - for egen regning - taget til Pittsburgh i USA for at få hjælp til at komme sig over deres senfølger efter en hjernerystelse. Hvad gør de i Pittsburgh, som vi ikke kan gøre i DK? Det blev vi klogere på i 2025.

Danske Tale-, Høre- og Synsinstitutioner (DTHS) og Dansk Center for Hjernerystelse havde i 2025 inviteret to professorer fra Pittsburgh til Danmark til årets hjernerystelseskonference. Professorerne er begge tilknyttet universitetet i Pittsburgh og den klinik, som de mange danskere har opsøgt. I Pittsburgh bliver danskerne udredt for deres symptomer og tilbudt behandling. Den gennemgående behandling i Pittsburgh er hjerneøvelser og fysisk træning lige fra dag et.

Danmark

Vi har i Danmark, på kommunikationscentre som KRS, hjerneskadecentre og lignende centre mange års erfaring og gode resultater med rehabilitering ved senfølger efter hjernerystelse.

Hjernerystelsesteamet ved KRS har praktiseret tværfaglig udredning, individuelt tilpasset rehabilitering og gradvis genoptræning for personer med senfølger efter hjernerystelse på Fyn og træning siden 2017. Indsatsen evalueres lige nu i et nationalt projekt. Behandlingen er baseret på principper, som indeholder gradvis genoptræning og fysisk aktivitet samt støtte til at genoptage en meningsfuld hverdag.

En del personer får betalt rehabilitering af deres forsikringsselskab. Andre får hjælp af deres kommune til et forløb ved et kommunikationscenter, et hjerneskadecenter eller private aktører. På Fyn tilbyder udvalgte kommuner at kombinere lokal genoptræning med synsrehabilitering, høre-rehabilitering eller energiforvaltning hos os. Forløbet skræddersys efter den enkeltes symptomer og udfordringer.

Men langt fra alle modtager hjælp. Det er desværre strukturelle og økonomiske barrierer, der spænder ben for, at personer med hjernerystelse kan blive hjulpet i Danmark. For det første er hjernerystelse ikke anerkendt som gyldig grund for udskrivelse af genoptræningsplan (GOP) eller anden officiel tildeling af rehabilitering. For det andet er der ikke lovhjælp til systematisk offentlig finansiering af et tilbud til målgruppen. For det tredje må personer med hjernerystelse i Danmark ikke købe et forløb ved de offentlige institutioner, der kan hjælpe den ramte.

Fremtiden

Det er derfor positivt, at landets sundhedsminister siden sommeren 2025 anerkender problemet og at mange mennesker er gået i stå med deres liv, fordi de ikke kan få den rette hjælp. Dansk Center for Hjernerystelse, Hjernerystelsesforeningen og de 400 deltagere på årets hjernerystelseskonference ønsker, at der bliver etableret regionale centre, der opfylder den Nationale Kliniske Retningslinje for hjernerystelse i Danmark og tilbyder ensartet rehabiliterings- og genoptræningstilbud til børn, unge og voksne med senfølger efter hjernerystelse. Ligesom det vi tilbyder på KRS.

Konkret har det medført, at der er i Finansloven for 2026 er udmøntet midler til regionerne til etablering af en specialiseret tværfaglig indsats for mennesker med komplekse og langvarige symptomer efter hjernerystelse. Det arbejde glæder vi os til at gå i gang med.

Nedsat hørelse hos erhvervsaktive

Ny undersøgelse (be-) viser, at nedsat hørelse har store konsekvenser – især for den erhvervsaktive

En nylig litteraturgennemgang viser, at et stort antal personer med høretab oplever ekstrem udtrætning, mens op imod 54 % oplever ekstreme lytteanstrengelser.

Det er Hørerådgivningens gode samarbejdspartner CFD (Center for Døve, der har særligt fokus på helt døve og døvblinde), der har lavet en grundig gennemgang af den forhåndenværende litteratur om kombinationen af høretab, lytteanstrengelse og udtrætning.

Formålet var at præsentere en samlet indsigt i, hvad forskningen peger på i relation til det øgede energiforbrug, der er nødvendigt for at kompensere for følgerne af et høretab, samt risikoen for, at dette kunne føre til udtrætning. Gennemgangen byggede udelukkende på anerkendte forskningsartikler.

Undersøgelsen viste, at 22 % af alle med høretab oplever ekstrem udtrætning, mens op imod 54 % oplever ekstreme lytteanstrengelser. Desuden viser det sig, at voksne, der lever med høretab, er 9 gange mere tilbøjelige til at rapportere udtrætning relateret til lytteanstrengelser, end voksne uden høretab.

Selvom høreapparater kan være med til at mindske lytteanstrengelserne for mange, vil der stadig være en stor gruppe, hvor anstrengelserne også med høreapparater er overvældende.

På KRS Hørerådgivningen for unge og voksne genkender vi problematikken. Hørerådgivningen tilbyder derfor rådgivning om brugen af høreapparater og høretekniske hjælpemidler til dem, der enten henvender sig selv eller bliver henvist fx fra Høreklivkerne og de privatpraktiserende ørelæger. Uanset hvor i livet man er.

Vi er klar over, at faktorer som baggrundsstøj, høreapparaternes og hjælpemidlernes tekniske begrænsninger, lyttekrav i en travl hverdag og det almene tempo på arbejdsmarkedet kan være med til at øge presset på dem, der har nedsat hørelse, såvel som tinnitus og lydfølsomhed. Derfor har vi i mange år også haft fokus på at håndtere dette. Det sker gennem søvnvejledning, mindfulness, naturterapi og med åndedrættet som afspændingsværktøj. Tilbuddet anvendes især af de erhvervsaktive med høretab og andre relaterede høre- og ørelidelser. Det skræddersyede tilbud kan omfatte samtaler om energiforvaltning og betydningen af åbenhed og samarbejde med kolleger og ledelse på arbejdspladsen.

Voksne i KRS' abonnementskommuner kan frit henvende sig i Hørerådgivningen unde og voksne, hvis hørelsen driller på arbejdet såvel som i fritiden.

Døvblindhed

KRS tilbyder højt specialiserede, tværfaglige forløb til borgere med kombineret syns- og høretab (døvblindblevne) med fokus på udredning, rådgivning, undervisning og hjælpemidler samt støtte til pårørende og fagpersoner.

Målgruppe og nordisk definition

Målgruppen er børn, unge og voksne med kombineret syns- og hørenedsættelse, hvor de to sansetab tilsammen giver så store begrænsninger, at sanserne ikke længere kan kompensere for hinanden. Populært sagt går man fra, at synet og hørelsen støtter hinanden, til at funktionsnedsættelserne samlet trækker funktionsevnen ned.

Den nordiske definition beskriver døvblindhed som en kombineret nedsættelse af syn og hørelse, der begrænser aktiviteter og hindrer fuld samfundsdeltagelse og derfor kræver særligt tilrettelagte servicetilbud.

Ikke en anerkendt funktionsnedsættelse

Verdenssundhedsorganisationen (WHO) definerer ikke døvblindhed som en selvstændig funktionsnedsættelse. Dette har stor betydning for samarbejdet, forståelsen og den tværfaglige indsats til døvblinde. Døvblindhed består af et dobbelt sansetab og medfører alvorlige udfordringer med kommunikation, aktivitet og deltagelse.

Netop nu rettes der internationalt fokus på denne udfordring, der er en barriere for den tværfaglige og tværsektorielle rehabilitering. Vi glæder os over, at Det Europæiske Netværk for Personer med Døvblindhed (EDBN) i samarbejde med verdensorganisationen for døvblinde, WFDB, Dbl og universiteterne i Montreal og Groningen nu er i gang med at udlede de karakteristika for dobbelt sansetab, der i fremtiden skal tilføjes ICF modelerne i hele verden.

Fakta om erhvervet døvblindhed

Der findes ikke et centralt register i Danmark, hvilket gør det svært at fastslå det præcise antal døvblinde. Døvblindhed er en selvstændig funkti-

onsnedsættelse – ikke ”to handicap lagt sammen”. Den påvirker især kommunikation, adgang til information, orientering og muligheden for fri og sikker bevægelse på en helt særlig måde, der kræver en del erfaring hos konsulenterne. Og fordi målgruppen er lille er det vigtigt at trække på specialiseret viden og et landsdækkende samarbejde.

Udfordringer i hverdagen for personer med erhvervet, kombineret syns- og høretab

Hverdagen er fyldt med særlige udfordringer, når kombinationen af syns- og høretab rammer centrale områder som kommunikation, adgang til information og mulighed for at færdes sikkert. For mange betyder det øget afhængighed af andre, behov for ledsagelse og risiko for social isolation. Det kan føles utrygt og udmattende at deltage i aktiviteter uden for hjemmet.

Kommunikation kan være krævende i både små og store fællesskaber, fordi det kan være svært at se mimik og kropssprog, mundaflæse eller høre, hvem der taler – især i støj og ved gruppesamtaler. Adgang til nyheder og information (tv, radio, aviser, digitale medier) kan være begrænset, når man hverken kan se skærmen tydeligt eller høre lyden tilstrækkeligt, hvilket kan give oplevelsen af at komme bagud i forhold til omverdenen. På vegne af hjemkommunen rådgiver konsulenterne ved KRS derfor typisk om indretning og hjælpemidler, der kan kompensere for ovenstående, samt om optiske hjælpemidler og god belysning.

Samarbejdspartnere

KRS samarbejder med kommunale sagsbehandlere, bosteder, skoler, uddannelsessteder og arbejdspladser om at tilrettelægge indsatser tæt på borgerens hverdag. Der samarbejdes også med landsdækkende specialfunktioner (fx Center for Døve, VISOmiljøer på døvblindeområdet), øjenlæger, høreklinikker og andre regionale centre for sansenedsættelse, når der er behov for supplerende højt specialiseret viden.

Videre på vej...efter KRS

Hvad sker der, når KRS' logopædiske undervisning for personer med senhjerneskade afsluttes? Hvor går man hen? Findes der mere undervisning, eller er der andre tilbud at få?

KRS tilbyder logopædisk undervisning for personer med senhjerneskade. De henvises fra sygehus-afdelinger, fra kommunerne eller fra private aktører f.eks. praktiserende læger eller pårørende. Det kan også være den ramte selv.

Der tilbydes forskellige tiltag alt efter behov, fx den store pakke med undervisning, rådgivning og vejledning, eller enkelte elementer fx opfølgende samtaler. Vi samarbejder også med andre fagpersoner omkring personen med senhjerneskade og tilbyder sparring og råd/vejledning. Der tilbydes også samtalestøtte til nære pårørende.

Det logopædiske forløb afsluttes, når personen med senhjerneskade har remitteret tale, når der ikke længere er talemæssig fremgang, når motivationen falder, eller når der ikke længere findes faglig indikation for undervisning.

-Og hvad sker der så?

Når vi nærmer os afslutningen på undervisningsforløbet taler vi med personen med senhjerne-skade om, hvad det betyder for dem, at undervisningen afsluttes, fx hvordan de selv kan træne videre for at vedligeholde talen, hvordan de udfordrer sig selv, samt de muligheder der findes udenfor KRS fx kommunernes og patientforeningernes tilbud. Vi hjælper gerne personen med senhjerneskade med at skabe kontakt til hjemkommunen eller andre tilbud.

KRS har 2 tilbud efter endt undervisning: Afasisang og en samtalegruppe for lettere ramte personer med senhjerneskade.

Afasisang:

Afasisang giver deltagerne mulighed for at mødes og i fællesskab opleve glæden ved musikken sammen med andre, der deler samme udfordringer med sproget. At opleve at få ro i sindet og at det kan lykkes at synge, selvom det er svært at tale. Der er ingen krav om erfaring med at synge i kor eller have andre musikalske kundskaber – det handler udelukkende om at mødes med hinanden, have det sjovt og glædes over musikken.

Samtalegruppen:

Personer med senhjerneskade oplever ofte, at det kan være svært at begå sig i sociale sammenhænge. Det kan der være flere årsager til, f.eks. at finde de rigtige ord, ligesom det kan være svært at komme ind i samtalen, og blive hørt. Støj kan også være en udfordring for evnen til at holde sammen på samtalen.

KRS' samtalegruppe er et forløb, hvor der trænes samtale med andre, og hvor det sker i trygge rammer.

Det er logopædstuderende der står for undervisningen. Der er bl.a. fokus på aktiviteter, spil og nyheder.

For begge tilbud gælder det, at tilbuddene er gratis, og man skal selv sørge for transport.

Low vision and rehabilitation

Den 8. - 15. september 2025 blev den internationale konference "Low vision and rehabilitation" for 15. gang afholdt i Firenze.

Fremskridt i Firenze

Konferencen er en fantastisk mulighed for fagfolk fra forskellige områder for at dele deres fremskridt, ideer og innovationer i et internationalt forum. Formålet er at fremme rehabilitering for mennesker med nedsat synsfunktion i hele verden. Konferencens deltagere var blandt andet øjenlæger, optometriste, synskonsulenter, psykologer, genetikere, neurologer, farmakologer, medicinstuderende.

Fra KRS deltog neurooptometrist Jesper Koch Nielsen og synskonsulent/optometrist Michael Smidt. Formålet med deres deltagelse var ikke blot at skabe kontakter og netværke med de førende specialister inden for det rehabiliterende område, men også at bringe den nyeste, innovative viden hjem til Synsrådgivningen og vores danske kolleger i hele landet.

For vores deltagere var det glædeligt atter at få bekræftet, at det fortsat er den tværfaglige indsats, både inden for forskning og rehabilitering, der vinder frem. Der er også international

konsensus om, der er fortsat visse begrænsninger i det traditionelle rehabiliteringsparadigme og derfor behov for nye metoder og tilgange. Konferencen satte fokus på tværfaglighed og innovation i arbejdet med rehabilitering af svagsynede og blinde. Hvordan prioriterer og integrerer vi de seneste teknologiske fremskridt, nye terapeutiske strategier og tværfaglige forskningsperspektiver i arbejdet?

Frontløbere på Fyn

KRS har i mange år været en af de danske frontløbere inden for synsrehabilitering. Ikke blot er alle synsspecialer inden for rehabiliteringen samlet i et hus, hvor vi er involveret i både det sundhedsfaglige, undervisningsfaglige og socialfaglige arbejde for målgruppen. KRS leverer arbejdskraft til de nationale videnscentre. KRS har også et internt, tværfagligt samarbejde, der spænder over komplekse sager med fx hjernebetinget synsnedsættelse, udviklingshæmning og nedsat synsfunktion, dobbeltsansetab samt nedsat synsfunktion efter hjernerystelse og hjerneskade.

Tak til Øjenforeningen, der støttede årets deltagelse i Low vision and rehabilitation.

Prøvehandling Langeland

Baggrund

Langeland Kommune og Kommunikationscenter Region Syddanmark (KRS) ønsker at styrke samarbejdet om højt specialiseret specialundervisning, specialrådgivning og specialpædagogisk bistand til personer med nedsat funktionsevne inden for områder som tale, høre, syn, kognition, bevægelse og behov for kommunikationshjælpemidler. Hidtil har samarbejdet været baseret på et ydelseskatalog med beskrivelser af de forskellige ydelser. Parterne blev i 2025 enige om at gennemføre en prøvehandling i 2026, hvor ydelseskataloget fra 2026 sættes fri og dialogen om borgernes behov for højt specialiserede ydelser intensiveres. Målet er at indkredse en mere tidssvarende og fleksibel samarbejdsmodel, der også er mere målrettet og effektiv? En model hvor medarbejderne i Langeland Kommune har større frihed til at omsætte KRS kompetencer til borgere med behov med specialrådgivning og -undervisning.

Formål

- At afprøve en samarbejdsmodel, hvor KRS kan anvendes mere fleksibelt til at dække Langeland kommunes aktuelle behov for højt specialiserede tilbud inden for kommunikation, (re) rehabilitering, hjælpemidler og tilstødende områder.
- At borgere, der har vanskeligheder med at se, høre, tale, huske, læse, skrive eller strukturere hverdagen modtager højt specialiseret vurdering, rådgivning og undervisning.
- At indsamle erfaringer og data, der kan danne grundlag for fremtidig organisering af samarbejdet.

Prøvehandlingen sker inden for den eksisterende økonomi og gældende lovgivning. Projektet er politisk godkendt i Langeland Kommune.

Ankestyrelsens afgørelser om hjælpemidler

KRS fik en ny spændende opgave i 2025. Vi underviste på VISO og Ankestyrelsens kursusrække for sagsbehandlere. Anledningen var en markant stigning på landsplan i antallet af omgørelser og hjemvisninger om hjælpemidler og spørgsmålet lød: Hvordan sikrer man at sagens oplysninger i komplekse sager på børne- og voksenhandicapområdet er fyldestgørende?

Den teknologiske udvikling går rasende stærkt, også på hjælpemiddelområdet. Det kræver vedvarende fokus, hvis man vil være opdateret og begrunde ansøgninger, ikke mindst ansøgninger om kommunikationshjælpemidler til mennesker med sansetab. Produkter kommer til, andre udgår, nogle bliver billige og almindeligt forbrugsgode, og nogle kan anvendes til flere væsentlige formål.

Det kan være svært for sagsbehandlere og praktikere at være opdaterede – både på nyeste teknologiske viden og gældende regler og fortolkninger af, hvad der er nødvendigt, bedst, billigst og tilstrækkeligt for personer med alvorlige funktionsnedsættelser.

KRS underviste sagsbehandlere og specialister Ankestyrelsens og Social- og Boligstyrelsens fælles mål var at styrke kommunernes sagsbehandling på handicapområdet. Kurserne var gratis at deltage i og blev udbudt både virtuelt og fysisk i Odense, Aarhus og København. Formålet var at give en hånd til arbejdet med at styrke den juridiske og socialfaglige kvalitet i sagsbehandlingen på både børne- og voksenhandicapområdet, målrettet nyere myndighedsrådgivere, som ønskede viden om juridisk og socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen.

Kursusdeltagerne var en bred vifte af sagsbehandlere og specialister, blandt andet fra landets syns-rådgivninger.

Børn, unge og voksne

KRS stillede med 2 specialistoplæg inden for hjælpemiddelområdet; henholdsvis børn med behov for kommunikationshjælpemidler og voksne med behov for synshjælpemidler. Fokus i oplæggene var at inspirere og oplyse omkring KRS' systematik, sagsgange og samarbejde med de fynske kommuner. Undervejs delte specialisterne eksempler på, hvordan KRS gennemfører udredning ift hjælpemidler og dokumenterer udredningen over for kommunerne, så der kan træffes afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Vi deler her hovedpointerne, så I der læser årsberetningen, også får indblik i KRS' sagsgange:

- Vurdering af målgruppen med anerkendte højt specialiserede og tværfaglige metoder og tilgange. Herunder at samtale, observation og tests, som grundlag for det videre arbejde.
- Afdækning af behov ud fra et helhedsorienteret perspektiv (ICF): Systematisk og analytisk udredning ud fra nyeste og forskningsbaseret viden og teoretisk grundlag.
- Væsentlighedskriteriet som afsæt for at udvælge og afprøve hjælpemidler i tæt samarbejde med personen selv, familien og relevante fagpersoner.
- Kompensationskriteriet, hvor det vurderes om hjælpemidlet afhjælper funktionsnedsættelsen i tilstrækkelig grad.
- Lovgivning, herunder Lov om specialundervisning for voksne, Barnets lov, Folkeskoleloven og Servicelovens §112 og 113,
- Tværfagligt samarbejde og vurdering med flere faggrupper, når det er relevant og muligt.
- anbefalinger til hjemkommunen, hvor KRS indstiller og overleverer udredningen og afprøvningen til kommunen, som har bevillingskompetencen.

Kurserne var samtidig en anledning til at sætte lys på KRS' rolle som mellemlid mellem borgers ønsker og kommunen, der forholder sig til gældende lovgivning ud fra et myndighedsperspektiv. Ved KRS er vi ikke i mål endnu, men vi når langt, fordi vi på daglig basis har en tæt dialog med sagsbehandlere og terapeuter i de fynske og Kolding kommuner. Vi erfarede, lidt overraskende at det er en samarbejdsmodel, der ikke er en selvfølge alle steder i landet.

Vi vurderer, at det er nødvendigt med løbende dialog! Blandt andet fordi forventningerne til dokumentationen i kommunerne er forskellige og løbende skal justeres. På kurserne blev vi bekræftet i, at vi er godt på vej – ikke mindst på grund af det tætte samarbejde med visitatorer og sagsbehandlende terapeuter i de fynske kommuner.

Legeteket

Legeteket er et tilbud til alle børn med særlige behov eller børn i udfordrede positioner, i alderen 0 til 7 år. Det er samtidig et tilbud til forældrene og til de fagfolk, som arbejder med børnene. Skoler kan ligeledes benytte Legetekets materialer.

I Legeteket gives rådgivning og vejledning om valget og brugen af alle mulige pædagogiske og udviklingsstimulerende materialer, som ved brug bidrager til barnets udvikling. Fagpersoner og familie kan låne materialer til hjemmet eller til institutionen. Legeteket omfatter en stor samling af udviklingsorienterede materialer og redskaber, som støtter op om børns lege- og læringspotentiale - sprogligt, kognitivt, sansemæssigt, motorisk, begrebsforståelse og i samspillet med andre. Alle udlån er gratis, når abonnementet er betalt.

Legeteket samarbejder med alle de fynske kommuner (Ærø undtaget) og benyttes af dagtilbud, institutioner, skoler, fysio- og ergoterapeuter, PPR, familiepleje samt af forældre. I 2025 benyttede familier og fagpersoner Legeteket til i alt 2.205 børn.

Hvad sker der?

Legeteksleder Pippet Holler taler med fagpersoner og forældre om barnets udviklingsniveau, formål, metode, den pædagogiske proces m.m. I fællesskab findes materialer, som støtter og imødekommer barnets udfordringer. Alle materialer kan lånes i en aftalt periode, hvorefter forløbet evalueres med sigte på at finde nyt, som støtter op om barnets næste udviklingstrin.

Tendenser

Der ses en stigning fra 2024 til 2025 på 135 børn, som fagfolk "medbringer" til Legeteket sammenlignet med 2024. Stigningen afspejler, at flere skoler køber ydelser ved Legeteket. Dertil kommer reorganisering og nye institutioner, der viser interesse for Legeteket. Fagligt er det tydeligt, at der efterspørges mere viden og mulighed for at inddrage sansepåvirkende produkter i det pædagogiske og terapeutiske arbejde med børnene.

Hos børnene ses en tendens til, at børn og unge oplever søvnudfordringer og/eller fysisk uro i en sådan grad, at det får betydning for livskvalitet, social deltagelse og læring.

Sanseafdelingen

Også afprøvning af sanseintegrerende materialer er støt stigende: veste, puder, skøder, dyner etc. Der var i 2025 i alt 1.190 børn, hvilket er en stigning på 7 procent sammenlignet med 2024. Skolerne bærer en stor del af denne stigning.

Kurser

Legeteket er fortsat vært for velbesøgte kurser, der opsamler aktuelle behov for kompetenceudvikling og enkle pædagogiske værktøjer, særligt med fokus på børn med uro, udfordringer med sanseintegration samt læringsvanskeligheder.

Statistik for Legeteket & Sænsafdelenen 2025

Nedenfor ses en opgørelse af antal børn pr. kommune, der benyttede legeteket i 2025. Fagpersoner benyttede i 2025 Legeteket til 1.583 (1.448) børn.

Forældre benyttede i 2025 Legeteket til 622 (574) børn.

Tal i parentes er sidste års tal.

414 fagpersoner i kommunerne benyttede Legeteket i 2025.

Fagpersonerne "medbragte" i gennemsnit cirka 4 børn hver.

Kommune	Børn i 2025
Assens	136
Faaborg Midtfyn	297
Kerteminde	226
Langeland	21
Middelfart	133
Nordfyns	40
Nyborg	220
Odense	1049
Svendborg	67
Øvrige kommuner	26

Kommune	Fagpersoner i 2025
Assens	16
Faaborg Midtfyn	41
Kerteminde	31
Langeland	2
Middelfart	25
Nordfyns	9
Nyborg	26
Odense	245
Svendborg	18
Øvrige kommuner	1

Kompetenceløft og vidensarbejde

I 2025 modtog KRS en betydelig støtte til at styrke medarbejdernes kvalifikationer og kompetencer med udgangspunkt i det rehabiliterende paradigme.

Gennem efteruddannelse, netværksdage for specialister, workshops, konferencer og kompetencegivende uddannelse klædes medarbejderne på med de nyeste metoder og forskningsbaseret viden inden for kommunikation og teknologi, sansetab og neurologiske lidelser samt evidensbaseret undervisning og rehabilitering. Gennem løbende efteruddannelse sikrer vi, at vores tilbud står på de aktuelt højeste evidensbaserede praksisser samt dansk og international viden.

Her vil vi nævne at 8 medarbejdere fra 4 afdelinger deltog i region Syddanmarks interne konsulentuddannelse for at opnå formelle konsultative kompetencer svarende til VISO-specialist. Ligeledes sendte Synsrådgivningen 8 medarbejdere på synsuddannelse (diplomniveau) og til internationale arrangementer med fokus på optometri, specialundervisning, punktskrift og dobbelt sansetab.

Kompetenceudvikling er med til at fastholde KRS' placering som det mest specialiserede kommunikationscenter i Region Syddanmark og sikrer, at centret fortsat lever op til de nationale og internationale krav til højt specialiserede og sammenhængende rehabiliteringsforløb. Herhjemme er KRS således placeret i kategorien "højt specialiserede tilbud", defineret af Social- og Boligstyrelsen.

Nationalt vidensarbejde

Medarbejderne bidrager selv til vidensproduktion og uddannelse af specialister. I 2025 bidrog KRS blandt andet til:

- "Sprog i praksis" – et samarbejde i Danske Tale, Høre og Synsinstitutioner (DTHS)
- Et nyt materiale om Developmental Language Disorder (DLD) i samarbejde med Social- og Boligstyrelsen

- Tegn til tale kurser for store grupper af fagpersoner rundt om i Danmark
- Dataindsamling til dokumentation af effekten af rehabilitering ved senfølger efter hjernerystelse

Vidensarbejdet er altid koblet på vores aktive praksis ved borgerne og er med til at holde os på tæerne og med helt fremme hver eneste dag. En række medarbejdere virker desuden som undervisere, vejledere og censorer ved professionshøjskoler og universiteter i Danmark.

Fremtiden

Med et begrænset budget prioriterer vi nøje, hvilke ressourcer vi kaster efter kompetenceudvikling. Ekstern støtte gør derfor en stor forskel og betyder, at KRS fortsat kan navigere i et område præget af stor kompleksitet, ny viden og konstante forandringer.

Det er vores ambition fortsat at styrke fagligheden og grundlaget for samarbejde på tværs af sektorer og organisationer, også i fremtiden. Økonomisk støtte til kompetenceudvikling er med til at sikre, at de fynske borgere også fremover vil modtage de højt specialiserede ydelser, der bidrager til deres selvstændige og aktive deltagelse i hverdagens aktiviteter.

TAK

Tak for støtten, til store og små bidragsydere. En særlig tak til Øjenforeningen og til den Regionale Kompetencefond for støtte til målrettet efteruddannelse og kompetenceudvikling i 2025. Også tak til VISO for at finansiere efteruddannelse og kompetencegivende netværksdage i samarbejde med Synscenter Refsnæs og IBOS.

Ny vedtægt og ny bestyrelse for Kommunikationscenter Region Syddanmark

Kommunikationscenter Region Syddanmark afventer Regionsrådets godkendelse af en ny opdateret vedtægt for bestyrelsen. Lov om specialundervisning for voksne sætter rammen for vedtægten, bestyrelsens sammensætning og bestyrelsesarbejdet. Organisationsændringen fra CKV til KRS sker samtidig med nye udpegninger af bestyrelsesmedlemmer på grund af regionsråds- og kommunalvalget i 2025. Alle udpegninger sker i foråret 2026.

Politikere til bestyrelsen udpeges af henholdsvis Regionsrådet og kommunerne i Region Syddanmark. De er medlemmer af KRS' bestyrelse i hele valgperioden, dvs. fra 2026 – 2029. KRS lægger igen op til, at Regionsrådet også udpeger en repræsentant indstillet fra SDU til bestyrelsen. Der udpeges også medlemmer fra handicaporganisationerne for den samme 4-årige periode.

Ud over udpegede medlemmer til bestyrelsen, vælges der også repræsentanter til bestyrelsen blandt KRS' medarbejderne, og borgere, der modtager undervisning af KRS. Disse valg sker efter udpegningerne nævnt ovenfor og gælder for et år ad gangen.

Når bestyrelsens sammensætning kendes, vil KRS informere om dette på vores hjemmeside og via vores nyhedsbrev.